

VAN BLIND ZIJN NAAR ZIENDE WORDEN

2 Samuel 16, 1-13

Johannes 9,1-39

Overweging en voorbeden Vierde Zondag van de Veertigdagentijd - 30 maart 2014

Oude boerderijen bieden vaak een bijzondere aanblik door de kleurige luiken aan weerskanten van de ramen. Ze worden heel toepasselijk 'blinden' genoemd: dichtgedaan houden ze het licht tegen dat eerder naar binnen kon komen. Tevoren had het huis wel een beslotenheid, nodig om mensen geborgen te laten zijn; maar er was contact met de wereld, die met het licht binnenkwam. Nu komt er niets meer in: het huis is geblindeerd, het is er stikdonker. Het open gaan van de luiken 's ochtends is dan ook een feestelijke overgang: een nieuwe dag komt binnen en wordt welkom geheten.

Open gaan tegenover dicht gaan: daarover gaat het in dit verhaal. Iemand als wij, *mens* genoemd, wordt gezien en gekend: dat hij *blind geboren* is; het licht is er nooit geweest in zijn ogen en zal er nooit binnenkomen. Die mens krijgt slijk op die ogen - het huis van zijn bestaan is immers geblindeerd -; hij wordt op weg gestuurd om zich te wassen - de luiken zullen open gaan.

En dit gebeurt dank zij iemand die *mensenzoon* wordt genoemd, bijbelse naam voor iemand uit de mensenfamilie, lotsverbonden en begaan met ons - 'Ja dat is precies wat ik wil', zegt de Allerhoogste en houdt hem tegen alles in hoog. Deze mensenzoon kijkt niet achterom, zoals zijn volgelingen - *Wie is er schuld aan* -, maar is toekomstgericht - *Het werk van de schepping is nog niet af*. Al laat hij zich enkel zien aan het begin en het eind, het gaat uiteindelijk over hem: *waar komt hij vandaan* - met andere woorden: elk gezag heeft hij?

Terwijl voor de blindgeborene de ogen open gaan, komen er mensen op het toneel die de luiken dicht doen voor dit Licht. Zij zijn gevallen over de manier waarop Jezus met de sabbath omgaat; en zij menen stellig dat zij de juiste kijk hebben op het gebeurde: *zo iemand heeft God niet achter zich*; dat staat voor hen vast. Zij zetten oogkleppen op, gaan lopen met een plank voor de kop; en dat wordt steeds erger: zij sluiten zich volkomen af voor wat er gebeurd is voor wat het betekent en te zeggen heeft. Net als in het begin van de bijbel, waar de verhalen van Johannes steeds naar wijzen, vindt er een scheiding plaats, een scheiding tussen licht en donker.

Tegenover hun overmacht aan aantal en gezag staat een enkeling die geen godgeleerde/wetgeleerde is, maar wel open staat voor wat hem overkomt: *Ik was blind, ik gaf gehoor aan zijn opdracht om me te wassen, en ik zie!*

In de discussie gaat hij steeds scherper zien wie hij ontmoet heeft. In het begin vertelt hij enkel de kale feiten, verder heeft hij niets met die Jezus. Maar dan moet hij kleur bekennen - *Wat denk jij van hem?* Wat moet hij als leek? Hij denkt aan mensen vroeger, door God gestuurd in donkere tijden: *Hij is een profeet*

Dan willen zijn tegenstanders dat hij hem afzweert: *Zeg dat hij een zondaar is*

Maar tegen alle tegenstemmen in houdt hij vast aan zijn ervaring: *dat ik nu zie.*

Als zij Mozes stellen als hun gezag tegenover de in hun ogen twijfelachtige Jezus getuigt hij krachtig als 'ervaringsdeskundige': *Nog nooit ..., God is in hem aan het werk*

Hij heeft nu oog voor én voor het licht in zijn ogen én voor de Brenger van het licht

Tot zover dit verhaal. Wat heeft het ons te zeggen?

Ook wij moeten een fase door waarin de Brenger van het Licht afwezig lijkt, een fase van strijd tussen licht en donker, waarin de catechismus geen houvast biedt. De christenen in de tijd van Johannes kregen de wind tegen: ze werden uit de joodse geloofsgemeenschap gestoten als 'ontrouw aan Mozes'

Maar ze hielden vast aan hun doopervaring: Hij heeft licht gebracht in ons leven; en in de verdrukking groeide hun bewustzijn van wat Jezus voor hen betekende. Ook nu houdt christen-zijn in: leven tussen stemmen die ons tegenspreken. Het water van de doop heeft ons gewassen, maar wat dat voor ons inhoudt: daar kom je pas achter als je tegen de verdrukking in je rug recht houdt!

Tegen de druk in van de tegenspraak, zegt het verhaal, wordt je je pas goed bewust wie die Jezus is, die wij ontmoeten in liturgie en verkondiging, in doop en eucharistie. Je moet los komen van de kijk op het leven die in 'de wereld' gebruikelijk is. Uitgespuugd word je dan, net als Jezus aangeklaagd als storende afwijking. Maar dan ontmoet je hem op nieuwe wijze: als lotgenoot en bondgenoot, en wordt het echt belangrijk voor je wat hij zegt: *Geloof je in de mensenzoo?*

- geef je je vertrouwen aan Hem die hier tot je spreekt; durf je op Hem te koersen, ook als het tegen zit; wordt Hij je man in moeilijke tijden?

Christenen worden voor een keuze geplaatst, toen en nu, zo vertelt het evangelie. Klampen we ons vast aan 'Gods woord' zoals het is vastgelegd in boeken en regels, of volgen we een Levende: een Woord dat gebéurt en nieuwe dingen scheidt, vaste denkbeelden doorbreekt en mensen bevrijdt die daaraan worden vastgepind? Door je stellige ideeën en verwachtingen over God los te laten kun je verrast worden door Gods bevrijdende manier van doen, en zelf vrij worden! Mogen de luiken van onze ogen opengaan en het licht van de dag binnenkomen mogen wij steeds scherper zien hoe God in onze tijd, in mijn leven, aan het werk is.

VOORBEDE

Bidden wij tot God
die ons niet geschapen heeft voor het duister
maar om aan het licht te komen:

Voor volken die met elkaar in oorlog zijn:
dat zij niet langer verblind worden
door de waan van eigen natie en eigen ras.

Voor regeringsleiders wen parlementariërs:
dat zij niet bevangen raken door angst
voor alles wat vreemd en anders is.

Voor mensen wier bestaan wordt ingeperkt
door een ongeval of verstoring van de gezondheid:
dat zij niet buitengesloten raken

Voor ons zoals wij hier bijeen zijn:
dat wij zicht houden op Gods menslievendheid
en elkaar niet uit het oog verliezen.

Om kracht voor ieder van ons:
dat wij nabij zijn kunnen zijn aan hen
die in donkere uren zoeken naar uitzicht.

Jozef Essing o.p.